

SZIGNUM

2022. augusztus - szeptember

Szignum Kéttannyelvű Egyházi Általános Iskola

havilapja

XVIII. évfolyam 8-9. szám

2022/2023: TEREMTŐ ÉV

2022/2023. TEREMTŐ ÉV A SZIGNUMBAN

Egy esztendő, amely

- egyszerre mennyei és mélyreható
 - nem nélkülözi a kreativitást és bővelkedik alkotó ötletekben
 - a hitünket növeli
 - aktivitásra ösztönöz
 - felelőssé és gondossá tesz
 - úgy mai és menő, hogy közben a gyökerekig hatol
 - kincses tára sokféle tudásnak
 - hasznos erő rejlik benne
 - kíváncsi energiával teli
 - felüdítő, tiszta forrás
- Magot rejtő: a lényeg benne van.

Művelt: mentes és hiteles.

Gyümölcsöző: bő termést hoz.

Természetes, Szignum

RENKÍVÜLI SZÜNET AZ ŐSZ FOLYAMÁN

Erasmus+

Erasmus+ akkreditált intézményként - pályázati támogatással - tantestületünk egy hetes nemzetközi továbbképzésen vesz részt Franciaországban, ezért iskolánkban október 24-28. között nem lesz tanítás.

Így a diákoknak október 24-én kezdődik az őszi szünet és november 4-éig tart. Gyermekfelügyelet október 24. és 28. között lehetséges, ezzel kapcsolatos igényfelmérés később várható.

CSALÁDI

2022. október 1. szombat
8:30 -14:30

Milyen világot szeretnénk 2030-ban?

Előadások/játékos állomások/osztálysüti készítés/
buborékfoci/szülő-diák foci/csocsóbajnokság/pingpong
parti/templomtorony látogatás/Babgulyás főzés szabad
tűzőn és még sok más program....

- * Jelen lenni örömmel
- * Megfigyelni nyitottsággal
- * Tevékenykedni együtt

Várjuk az egész családot!

ELKEZDTÜK A 2022/23-AS TANÉVET

Tavalyi esztendőnk után most Teremtő évet hirdetünk meg; ez a mondanivaló hatja át majd a Szignum idei életét, különösen fókuszálva a bennünk és körülöttünk lévő értékekre. A 2022-23-as esztendő Természetesen, Szignum! jelmonddal indul, utalva az öko-iskolaként képviselt zöld tartalomra is.

Intézményünk 32. tanéve kezdődött el a mostani becsengetéssel.

Nagy öröm számunkra, hogy két osztályban, 51 első kiskorúval bővül intézményünk létszáma.

Őket augusztus 31-én köszöntöttük ünnepélyes keretek között tanulóink sorában.

Az első tanítási napunkat pedig hagyományosan szentmisével kezdtük el. A Veni Sanctén kértük a Jóisten áldását a Szignum 32. tanévére és közösségére.

MEGÁLDOTTÁK A TANSZEREKET A TANÉV KEZDETÉN

Lelkileg is hangolódtak a tanévkezdésre a helyi görögkatolikusok. Szeptember 4-én, vasárnap a Szent Liturgia végén a templomban az új óvodai és iskolai esztendő kezdetén Bíró István parókus megáldotta a gyermekek ovis zsákjait, tolltartóit, majd a szülőket, felnőtteket arra kérte, imádkozzanak a gyermekekért, hogy azok lépteire, tetteire büszkének lehessenek.

NEMZETI MINŐSÍTETT ETWINNING PROJEKT CÍMET NYERT ISKOLÁNK

Intézményünk az eTwinning - európai iskolák közössége elnevezésű

Erasmus + program - keretében végrehajtott két pályázatunkkal elnyerte a Nemzeti Minősített eTwinning projekt címet.

Az elismerést az eTwinning Magyarországi Szolgáltató Pontja, az Oktatási Hivatal Pedagógiai-szakmai Szolgáltatások Koordinációs Főosztálya ítéli oda azon projekteknek, amelyek megfelelnek egy nemzetközi pedagógiai tanácsadó csoport által kidolgozott szempontrendszernek.

Az értékelésnél figyelembe veszik a pedagógiai innovációt, a tantárgyi integrációt, a tudásmegosztás eszközeit, a partnerintézmények közötti kommunikációt és a digitális kompetenciafejlesztés eszközeit.

Intézményünkben az „Education Without Borders” (<https://twinspace.etwinning.net/57294/pages/page/337069>) és a „Cybersecurity Schools” (<https://twinspace.etwinning.net/92634/home>) című projektek ezen értékelési kritériumoknak kiválóan megfeleltek, amely teljesítményt az Oktatási Hivatal „eTwinning partnerintézmény” tábla adományozásával ismeri el az iskola részére.

Szignum Kéttannyelvű Egyházi Általános Iskola

Tisztelt Szülők!

Szeretettel várjuk nagycsoportos óvodás gyermeküket
ingyenes angol ovis foglalkozásainkra egész tanévben!

16 éves tapasztalattal

angol nyelvi készségfejlesztés,
játékos foglalkozások, iskolai előkészítő.

**Hétfőnként 16:15-16.45-ig,
folyamatos becsatlakozási lehetőséggel!**

Gyülekező:

Szignum Kéttannyelvű Egyházi Általános Iskola aulája

6900 Makó,

Szent István tér 14-16.

Bejárat a Szent István tér felől

Jelentkezni lehet:

szignum@szignum.hu

vagy Szignum titkárság:

62/213-052/15. mellék

MAJOROSNÉ RÁCZ KRISZTINA IGAZGATÓ ASSZONY
ÉVNYITÓ BESZÉDE
2022. augusztus 31.

Tisztelettel köszöntöm a kedves megjelent szülőket és családtagokat és a most első osztályba lépő gyermekeket!

Minden nap egy új lehetőség az életben, de a holnapi nap különlegességét fejtjük meg egy mesével.

A mese címe: A boldogság titka.

Egyszer egy fiatalember megkérdezte a legbölcsebb embertől a boldogság titkát. A bölcs azt javasolta neki, hogy járja be a palotáját és két óra múlva jöjjön vissza.

- Csakhogy kérek tőled valamit – tette hozzá, miután átnyújtott neki egy kiskanalat, amelybe két csepp olajat cseppentett. – Vidd magaddal ezt a kiskanalat és vigyázz, nehogy kicsöpögjön belőle az olaj!

Két óra múlva a fiatalember megfáradva visszatért és a bölcs megkérdezte tőle:

- Láttad a gobelineket az ebédlő falán? Láttad a csodálatos kerteket? Észrevetted a gyönyörű pergameneket?

A fiatalember lesütötte szemeit és szégyenkezve vallotta be, hogy ezekből bizony semmit nem látott. Az egyetlen dolog, amire figyelt, az volt, nehogy kiöntse az olajat.

- Menj vissza és nézd meg a világom csodáit! – mondta a bölcs.

A fiatalember fogta a kanalat, újra bejárta a palotát és közben megnézett minden remekművet. Láttá a kerteket, a tavakat, a virágokat. Rácsodálkozott az emberi ügyesség szépségeire, a tudományok nagyságára, tisztelettel figyelte a művészeteket és úgy tért vissza a bölcshez, hogy érzéseit, élményeit lelkesen és szívből tudta megfogalmazni.

- De hol van a két csepp olaj, amit rád bízam? – kérdezte a bölcs.

A fiatalember csak most vette észre, hogy az olajat kiöntötte.

- Nos, az egyetlen tanács, amit adhatok az – zárta le a dolgot a bölcs –, hogy elmondom neked azt, hogy a boldogság titka abban rejlik, hogy képesek vagyunk csodálni a világ szépségeit anélkül, hogy megfedkezünk saját kincseinkről.

Bruno Ferrero nyomán

Kedves Szülők! Kedves Gyerekek!

Mi itt a Szignumban azért dolgozunk, hogy felderítsük a tanulóinkban lévő kincseket, felderítsük, hogy ki miben tehetséges úgy, hogy közben megmutatjuk a világ csodáit

- amire minden nap rácsodálkozhat
- amit szívből megszerethet
- amiért érdemes küzdeni
- ami örömet ad
- amik között társakra lelhetünk
- ahol megtanulhatunk együtt gondolkodni
- és ahol a gondolat egyenlő a szabadsággal.

A Szignum olyan iskola, ahová nemcsak be-lép a gyermek, hanem fel-lép: emel és felfelé húz. Ahogy a természet növeli a nap éltető erejét, és ahogy a tudást katalizálja a gondolat és a kapcsolatok.

Teremtő évünkben is hiszünk abban, hogy együttműködéssel és értelmes párbeszéddel közös hangot találunk és értékeink megismerése által a gyermekeink meglátják majd a mesében is említett kincseket.

Természetesen, figyelmesen és teremtő erővel vágunk neki a 2022/2023-as tanévnek, amelyet most megnyitottunk.

A „Teremtő év”-ben is: Természetesen, Szignum!

FELHÍVÁS A SZIGNUM ISKOLAKERT KIALAKÍTÁSA ÉRDEKÉBEN VÉGZETT
KÖZÖS ÖNKÉNTES MUNKÁRA

Szülők és tetterre kész nagyobb gyerekek önkéntes akciója

2022. szeptember 17. szombat 14:00-16:00

Helyszín: Boldogasszony Forrása kert (volt kollégium)

Makó, Szent István tér 22/B – bejárat a kert felől

Feladatok:

- Hívatlan vendégek (hagyományos nevén gyomok) komposztba küldése (bokrok, kis fák is!)
- Ágyásoknak keret kialakítása - bontott hódfarkú cserép, raklap vagy más – építkezésből megmaradt – anyagból
- Fakerítés festés - ha van rá idő, kapacitás....

Az ERASMUS+ külföldi utazásokhoz pontgyűjtési lehetőség felső tagozatos diákoknak

Kétféleképp segíthetnek a szülők az iskolakert beindításában:

1. A Szignum Iskolakert kialakítása érdekében végzett közös önkéntes munkával (szeptember 17. szombat)

Sok kicsi sokra megy....Már 1 órányi tevékenység is sokat jelent!

2. (Építkezésből megmaradt) anyagok felajánlásával

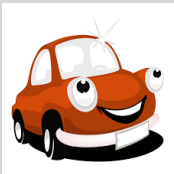
pl. bontott hódfarkú cserép, raklap stb...

(ágyáskeretnek, kerti bútoroknak...)

VELÜNK TÖRTÉNT

„6000 KM 4 KERÉKEN 9 NAP ALATT”

Július 1-jén hosszú útra indult a Szignum iskola néhány tanítója. Három nap alatt Spanyolország fővárosába Madridba utaztunk autóval, hogy ott egy hitoktatási módszerrel a Godly Play-vel ismerkedjünk meg. A képzés három napot ölelt magába, majd újabb három nap alatt 3000 km megtétele után jutottunk haza Makóra.

Az utunk során négy országot szeltünk át, rövid bepillantást nyerve az adott nép életébe, szokásaiba, gasztrokultúrájába. Szlovénián ugyan csak átutaztunk, de Trojane-ban megálltunk egy ínycsiklandozó fánk kedvéért. Olaszországban egyik északi város - Padova, és egy kikötőváros - Genova adott otthont egy-egy éjszakára. Nevezetességeik, szűk sikátoraik, fagyлайjuk, kávéjuk igazán különlegesek voltak.

Franciaországban a Riviéra mellett vitt el az utunk, ahol Nizzában megállva gyönyörködtünk az Azúr tengerpart pompázatos színében. Itt még meglátogattuk Lourdes-ot a híres Mária kegyhelyet ahol 1858-ban a Szűzanya megjelent egy kislánynak, Bernadettnek. Innen az Atlanti-óceán közelsége vonzott bennünket és St-Jean-De Luz-ban megmártóztunk az óceánban.

Spanyolországban, a Madridban töltött három nap alatt a képzés töltötte ki az időnket, de néhányunknak volt lehetősége megtekinteni a Királyi palotát a király hivatalos rezidenciáját és a Prado-t, a világ egyik legnagyobb és legjelentősebb szépművészeti múzeumját. Hazafelé vezető utunkon még megálltunk egy szentmisére Montserratban, Katalónia jelentős zarándokhelyén, mely egy 1230 m magas hegyre épült bencés kolostor. A hegytetőről káprázatos kilátás tárult a szemünk elé.

A kilenc nap igazán nagy kalandnak bizonyult, világot láttunk, és a képzés alatt ötleteket, tapasztalatokat szereztünk a kreatív hitoktatás terén. Köszönet mindazoknak, akik bevállalták a NAGY utat: Fidelis nővérnek a szervezésért, Majorosné Kriszta néninek gyakorlatiasságáért, utazási tapasztalataiért, Marsiné Kriszti néninek a vezetésben nyújtott segítségéért.

ÉLMÉNYEKEL TELI MISSZIÓS TÁBOR

Idén is megszerveztük a missziós tábort, immár 11. alkalommal. Sok új kisgyermek vett részt rajta, összesen több, mint negyvenen. A környékbeli nevezetes helyeket jártuk be, témánk a 250 éves templom volt.

Ellátogattunk egyházmegyénk székhelyére a szegedi Dómba, megismerkedtünk a ferencesekkel, a Napsuga-

ras ház, Kék ház segítségével őseink életével. Több környékbeli faluba bicikliztünk el: Apátfalva, Csikópuszta, Királyhegyes, Bogázzó, Kiszombor, Óföldsé – megnéztük az adott település fontosabb helyszíneit, templomait, találkoztunk az ottani emberekkel, persze nem maradhatott ki a játék, fagy sem. Egy messzibb kirándulás is sok új élményt adott – Szarvason megtekinthettük a Mini Magyarországot, így szinte egész hazánkat bebarangoltuk néhány óra alatt, valamint az Arborétum és sétahajókázás is sok örömet adott a csapatnak.

A hétvégére vendégeink voltak a nagybecskereki gyerekek, akikkel a tavalyi tábor alatt ismerkedtünk meg. Jó volt újra találkozni velük. Együtt fedezhettük fel városunk értékeit a kisvonattal, majd bringó hintóztunk. Minden nap kiemelt része volt a Szentmise, ima – amin a gyerekek vállaltak szolgálatot. Szombat este közösen vettünk részt Zoli atya szentelésének 20. jubileumán, amin Gyulay Endre püspök atya is jelen volt. Vasárnap pedig a Gyermekmisszió magyarországi felelőse, az indiai származású Sebastian atya vezetésével felavattunk 15 új kis missziót. Ők azok, akik megígérték, hogy a Szent Gyermekség tagjaként kis imájukkal és kis áldozataikkal segítik társaikat ott, ahol élnek. Átadásra került az év misszionáriusa vándordíj is: idén Erki-Kiss Anna és Bartha Dénes kapták.

Hálás köszönet minden segítőnek, szülőnek, hozzátartozónak, akik nélkül nem jöhetett volna létre ez a tábor!

M. Fidelis nővér

IGAZGATÓHELYETTESÜNK ÉDESAPJÁNAK ÁLLÍTOTTAK EMLÉKET

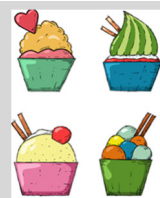
2022. szeptember 10-én, a hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor Református Gimnáziumban ünnepélyes keretek között avatták fel Horváth Istvánnak, az intézmény egykori pedagógusának domborművét, aki egy évig intézményünkben is dolgozott óraadóként.

Az emlékéllátás kezdeményezői az 1979-ben érettségizett IV. B osztály volt, akik a leleplezéskor méltatták is néhai matematika tanárukat.

OSZTÁLY SÜTEMÉNYKÉSZÍTŐ KIHÍVÁS A CSALÁDI NAPON

**A családi napon minden osztályt hívunk,
hogy induljon a süti készítő kihíváson!**

A diákok a szülőkkel együtt – maguk készítik el az ebéd utáni édességet.

Két kategóriában lehet indulni:

- Muffin
- Kókuszos csemege

A „műalkotások” témája az idei tanév mottója: „Teremtő év”

Az iskolában sütésre nincs lehetőség. Lehet előre dolgozni (az alapanyagokat előre elkészíteni). Azonban a végtermék a helyszínen – minél több tiszta segítő kéz bevonásával készüljön el.

Kérünk **minden osztályból két vállalkozókedvű szülőt**, akik kezükbe veszik a szervezést:

- kitalálják, hogy mi legyen, és megveszik hozzá az alapanyagokat,
- az előkészítő munkálatokat vállalják vagy koordinálják.
- a remekműveket a családi napon zsűri pontozza az alábbi szempontok szerint:

Mennyiség: legalább kétszeres osztálylétszámnyi adag legyen (5 pont)

Összefogás: Az osztály hány százaléka vett részt a készítésében (gyerek, szülő, tanár - csoportkép készülőn) (10 pont)

Környezettudatosság: A felhasznált alapanyagok csomagolása minél kevesebb legyen, illetve az elkerülhetetlen hulladék újrahasznosításra kerüljön (iskolai komposztálóba betenni, - mobilon fényképpel bizonyítani) (15 pont)

Ízletesség (10 pont)

Kreativitás, ötletesség, kapcsolódás a „Teremtés éve” témához (15 pont)

Környezettudatos **tálalásmód** (pl. fehér papírszalvéta mehet az iskolai okos-komposztba) (5 pont)

Az alapanyagok árát az iskola megtéríti.

Kérdés esetén a barati.eszter@szignum.hu címre írjanak!

SZIGNUM ŐSZI PAPIRGYŰJTÉS

Időpontja: 2022. október 3-4-5. (hétfő-kedd-szerda) 15:00-16:30-ig

A két konténer az Iskola utca felőli kapunál kerül elhelyezésre. Egyikbe a kötegelt újságpapírok és könyvek kerülnek, a másikba a kartonok. Köszönjük, hogy környezettudatos akciónkat támogatják.

ÚJRAINDUL A „POZITÍV FEGYELMEZÉS SZÜLŐKNEK” TRÉNING

- Miért nem hallgat rám ez a gyerek?
- Miért beszél így velem, mikor én csak jót akarok neki?
- Miért kell minden áldott reggel köszönni neki, hogy időben elinduljunk az iskolába?
- Miért van folyton akkora rendetlenség a szobájában?
- Hogyan vegyem rá, hogy segítsen valamit a házimunkában?
- Miért kiabál és veszekszik a testvérével?

Mennyi-mennyi ehhez hasonló kérdés kerül elő, ha két szülő egymással beszélget! Milyen sokszor végződik úgy a beszélgetés, hogy „reménytelen”, „én már feladom”, „elfáradtam”. Ismerek egy apukát, aki tréfásan azt szokta mondani a lányával kapcsolatban: „Előbb-utóbb úgyis férjhez megy...”! Nos, igen, de mi lesz addig?

A gyermeknevelés művészetét a szülők évezredek óta nagyszülők, rokonok és szomszédok közvetítésével sajátították el – olyan emberektől tanulták, akikkel együtt, szoros közelségben éltek. Ez a szoros közelség azonban már a múlté. Nagyon sok szülő marad egyedül a nehézségeivel. Nehézségek márpedig vannak! De miért kéne egyedül megbirkózni velük? Miért ne oszthatnánk meg egymással a már jól bevált módszereket? Miért ne tanulhatnánk egymástól? Miért ne tehetnénk ezt a „gyereknevelés dolgot” élvezetessé?

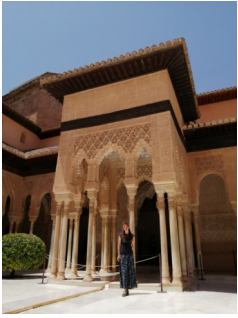
Jómagam több képzést elvégeztem, melyben a „Pozitív fegyelmezés” szemléletével ismerkedtem meg. Hiszem, mert saját gyermekeimmel, tanítványaimmal kapcsolatban tapasztaltam, hogy ezzel a szemlélettel rengeteg nehézséget meg lehet oldani, sőt meg is lehet előzni.

12 alkalmas „Pozitív fegyelmezés” tréninget indítok szülőknek, akik szívesen tanulnak másoktól, akik szívesen próbálnak ki már jól bevált módszereket, és akik nyitottak arra, hogy gyermeküket és a vele való kapcsolatukat egy kicsit más nézőpontból szemléljék.

Emailben a gulyasne.auffenberg.noemi@szignum.hu címen lehet jelentkezni két időpontra: **szerdánként 9.50-10.50**, vagy **szerdánként 15.00-16.00**. Jelentkezési határidő: szeptember 25.

Mindenkit nagy szeretettel várok:

Gulyásné Auffenberg Noémi tanárnő

AZ ÉLET SZÉP! Spanyolország Madrid – Sevilla 2022. jún. 30.- júl. 17.

Az Erasmus programok sokféle tapasztalást jelentettek eddig is az életemben, szakmai kihívásokat, kulturális és szellemi feltöltődést, de mindenekelőtt álmaim valóra váltását. Ezen a nyáron egy újabb pipa került a bakancslistára, hiszen Madrid és Sevilla, valamint környékük megannyi feledhetetlen, örök élményt tartogatott számomra.

Két, egymáshoz szorosan kapcsolódó tanfolyam szolgált alapjául a kiutazásomnak. A 21. század digitalizációja mindig naprakész tudást igényel tőlünk, pedagógusoktól, így ebben a tanévben ennek a területnek szenteltem a figyelmem. Az első héten az elektronikus eszközök még hatékonyabb, sokrétűbb felhasználásáról kaptunk információkat az angol nyelven zajló órákon, míg a második hét egy újabb lépcsőfokot jelentett: bepillanthattunk a programozás, a saját játékok és videók készítésének rejtelmeibe. Látókörmön ezen a területen sokat nyílt, az algoritmusok világa újdonság volt számomra. Mindkét kurzuson elhangzott ismereteknek az oktatásban való hasznosítása sok segítséget fog jelenteni a gyermekek motivációjának, érdeklődésének felkeltésében, a tanultak elmélyítésében.

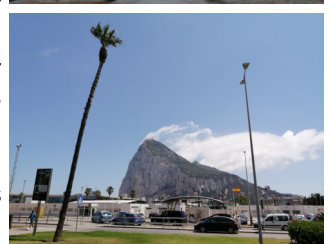
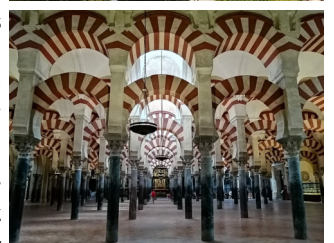
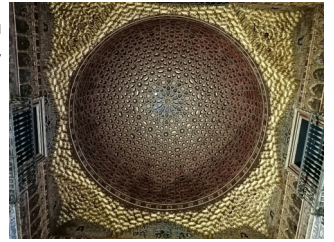
A tanulmányokon kívül alkalom nyílt Spanyolország fővárosát és környékét, illetve Andalúziát kicsit közelebbről megismerni. Madridban a királyi palota s a Prado múzeum nyugozott le leginkább, előbbi csodás rokokó termeivel, utóbbi a szebbnél szebb és híresebbnél híresebb festményeivel (El Greco, Velázquez, Botticelli, Goya, Dürer, Bosch...) A főváros mellett található az El Escorial királyi palota, mely a 16. században II. Fülöp király lakhelyéül szolgált. UNESCO világörökségi helyszín, csakúgy, mint déli irányban Toledo középkori városa, melynek meglátogatására egy napot szántam. Igazi ékszerdoboz Toledo keskeny kis utcáival, mesés elhelyezkedésével a Tajo folyó kanyarulatában, és páratlan katedrálisával. Ez utóbbi mély áhítatot kelt az emberben monumentális méreteivel, könnyedséget sugalló gótikus pilléreivel.

Három napot szántam Spanyolország fővárosának és környékének megismerésére, s ettől kezdve 14 napig Sevilla lett az otthonom. A tanfolyamon való részvétel mellett a város főbb nevezetességeit igyekeztem feltérképezni, majd kirándulások szervezésével a csodás Andalúzia más városait is felkerestem. Sevilleben leírhatatlan hangulat keríti hatalmába az embert: azt érzi, hogy élni jó! A város központja visszarepít az időben: a mórok itt tartózkodásának (712-1248) hagyatéka mind az építészetben, mind a harmóniát sugárzó, rendezett parkok kialakításában tetten érhető. A keresztény, a zsidó és az arab kultúra elemei itt is, ott is előbukkannak. A hamisítatlan mediterrán hangulat, az élet mélyről jövő szeretete sugárzik a hely minden zugából. Amikor először pillantottam meg a katedrális, mely 3. legnagyobb a világon, vagy a Plaza de España-t, a spanyol teret hatalmas félköríves pavilonjával, szökőkútjaival, az életörömet sugárzó flamenco táncosaival... elfogott a hálás öröm: élni jó!

S ekkor még nem láttam, hogy mennyi titkos kincse van még ennek az elbűvölő városnak! Például az Alcazar-, vagyis a királyi erőd, mely a csillagos égboltot imitáló kupolás boltozatával, csipkézett oszlopaival, paradicsomi kertjeivel szintén UNESCO világörökségi helyszín! A Maria Lujza parkot szintén a szívembe zártam! De még sorolhatnám...

Azonban a környező települések is vonzottak, úgyhogy a két hét alatt eljutottam még Cordobába, melynek központja szintén világörökségi védelem alatt áll, valamint Gibraltár hatalmas sziklájához, ahonnan Afrika partjait köszönhettem. Cadiz óceánmenti ókori romjai és a Ronda nevű városka gyönyörűséges sziklákat összekötő hídja szintén elvarázsol! Az utolsó kirándulás tartogatta talán a legfenségesebb élményt, a granadai Alhambra középkori erődjét, melynek Oroszlános udvara páratlan szépségű! Mintha az Ezeregy éjszaka mesevilága elevenedett volna meg előttem! Ekkor újra kézzelfoghatóvá vált az érzés: élni jó!

Ott, kontinensünk másik végén elfelejthettem, hogy mennyi baj sújtja jelenleg Európa és a világ népeit. Megtapasztaltam, hogy ez a paradicsomi szépség az, ami nekünk volt készítve. Csak vigyáznunk kellene (kellett volna) rá! Hogy Teremtőnk azt szeretné, hogy érezzük: élni jó, az élet szép!

Kúszné Nagy Tímea tanárnő

ERASMUS+ MOBILITÁSI PROJEKT A SZIGNUM-BAN

- Baloghné Kovács Éva élménybeszámolója a nyári szakmai továbbképzésről Santa Cruz de Tenerife városában, Tenerife szigetén-

11 napot töltöttem a festői Tenerife szigetén, Santa Cruz de Tenerife városában, ahol egy szakmai továbbképzésen vettem részt. A továbbképzés pedagógusok számára kínált remek lehetőséget arra, hogy számos használható ötletet, interaktív és praktikus feladatot alkalmazzassunk a jövőben a fenntarthatóság témájában, a Szignumban tanított tantárgyaim keretében. Célom: átadni a fenntarthatóság témájában megszerzett tudást a Szignum Iskola tanulóinak és rájuk keresztül szüleiknek is, hogy rájöjjenek, hogy mennyire fontos a környezetvédelem és azon belül a fenntarthatóság, a saját jövőjük szempontjából. A külföldön eltöltött 11 nap alatt számos kedves emberrel találkozhattam, akikkel - pedagógusok lévén - rengeteg tapasztalatot cserélhettem. Továbbá megismerkedhettem a spanyol kultúra szépségeivel, illetve a kanári-szigeteki emberek vendégszeretetével.

Baloghné Kovács Éva tanárnő

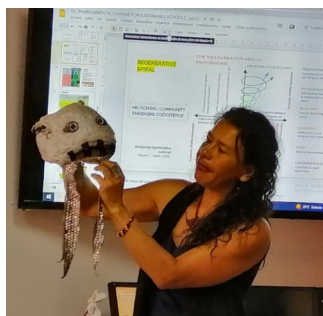
NYÁRI KÉPZÉSEM AZ „ÖRÖK TAVASZ SZIGETÉN”, TENERIFÉN

Kerekesné Dócs Nikolett élménybeszámolója nyári szakmai továbbképzésről

Szerencsések vagyunk, hogy iskolánkban lehetőségünk van Erasmus+ mobilitási projekt megvalósítására, így számos külföldön megvalósuló továbbképzésen vehetünk részt a Szignumban.

Ebben az évben a Kanári-szigetekre utazhattam el két kolléganőm társaságában. A szigetcsoport közigazgatásilag Spanyolországhoz, földrajzilag azonban Afrikához tartozik. Tenerife a szigetek legnagyobbika, lenyűgöző tájaival, varázslatos helyeivel életreszóló élményt nyújtott számunkra. A környezeti változások a fenntartható iskolákért témájú képzés helyszíne ideális volt arra, hogy megismerhessük a sziget élővilágát, húsznál több mikroklimáját, valamint a körkörös gazdaság működését.

A vulkanikus eredetű szigeten töltött 11 nap élménydús és mozgalmas volt. Az 5 órás repülőút után 3 napunk volt arra, hogy felfedezzük a sziget csodálatos helyeit. Ezt követően kezdődött egyhetes képzésünk, ahol más országokból (Lengyelország, Olaszország, Szlovákia) ér-

kező kollégákkal együtt tanulhattunk többek között a rendszerszintű gondolkodásról, a pelmakultúráról, az ökológiai lábnyomról, a komposztálásról, valamint a körkörös gazdaságról.

Intézményünkben kiemelt figyelmet fordítunk diákjaink ökotudatos gondolkodásának kialakítására, formálására. A képzésen elsajátított ismeretek, módszerek mindhármunk munkájában megjelenik, azokat hasznosan tudjuk alkalmazni a mindennapi tanítás során is. A képzésre öko munkacsoport-vezetőként és természettudományos tantárgyakat tanító pedagógusként határozott elképzelésekkel jelentkeztem. A fenntarthatóság, teremtésvéde-

lem intézményünk egyik alappillére, így számos témahét és projekt aktív résztvevői vagyunk. A képzés több jó gyakorlat elsajátítására adott lehetőséget, melyeket tanóráinkon és szakköreinken is nagy haszonnal tudunk alkalmazni. A képzés záró eseményeként meglátogathattuk a szigetcsoport (és Spanyolország) legmagasabb pontját, a 3718 méter magas Teide vulkánt. Noha a tetejére nem juthattunk fel, így is szemet gyönyörködtető látványban volt részünk. A kíváncsi kanári gyíkoktól kezdve tömördek látványosság tárult elénk. Míg a télen heteken át hóval borított Teide a hideget kedvelőknek kedvez, addig a sziget fekete és sárga homokos strandjai egész évben várja a nyári meleget kedvelő fürdőzőket.

A vulkanikus eredetű fekete homokos óceánpart igazi különlegessége a szigetnek, de megmártózhatunk itt a Szaharából hozott sárga homokos vízben is. Utóbbi sajnos nem fenntartható, mivel az ide hozott afrikai homok szállítási költsége, és az abból eredő környezet-szennyezés jelentős terhet ró a természetre.

Szabad napjainkon számos helyi látványosságot meglátogattunk, így jutottunk el a világ legjobb állat- és növénytárjaként emlegetett Loro Parkba is. A thai stílusban épített parkban hihetetlen élményt nyújtó papagáj-, foka-, delfin-, valamint orcashow várt ránk. A több ezer növény- és állatfajt felsorakoztató parkra egy nap is kevés, hogy felfedezhessük a benne rejlő szépségeket.

A sziget felfedezése során további csodás élményben volt részünk. Láthattunk bálnákat, delfineket az Atlanti-óceánban, Los Gigantes hatalmas sziklafalainak hátterében. Megkóstolhattuk a helyi spanyol ételeket, melyek sokféle tengeri alapanyagban bővelkednek. Megtápasztalhattuk a helyi lakosok vendégszeretetét, finomabbnál finomabb csemegéit. Utazhattunk környezetbarát helyi, helyközi járatokon, melyek használata rendkívül kényelmes volt, ha el akartunk jutni a sziget egyik feléből a másikba. Az itt töltött néhány nap a tanulás mellett mindannyiunk számára örök élmény marad, az itt szerzett tudásunkkal pedig nem csupán mi, hanem diákjaink is gazdagodhatnak.

BÁMULATOS BARCELONA

Idén nyáron két csodálatos hetet tölthettem Barcelonában, a katalán fővárosban. A tanároknak szervezett tréningre (A Satisfying School: Positive Environments and New Technologies) 5 országból érkeztünk, mindannyian azzal a céllal, hogy más környezetben, egymástól tanulva fejlődjünk. Az utazás Erasmus pályázat segítségével valósult meg.

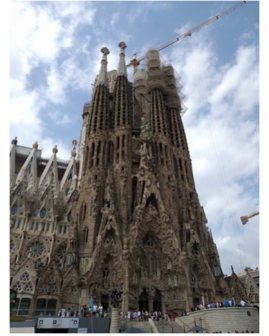
Az első héten digitális kompetenciáinkat fejlesztettük. Különböző applikációkkal ismerkedtünk meg, melyeket a tanítás során remekül alkalmazhatunk. Sokat hallgatnak, néznek a gyerekek zenés videókat. Vannak alkalmazások, melyekkel például angol órára könnyen lehet ezekből a videókból hasznos és szórakoztató feladatokat varázsolni.

A második hét témája az iskolai környezet, az osztálylétkör, az emberi kapcsolatok köré szerveződött. Sokat beszéltünk arról, mit lehet tenni, hogy a diákok kreatívabbak, motiváltabbak legyenek, hogy élmény legyen számukra a tanulás. Sok kutatás kimutatta már, hogy ha azt szeretnénk, a diákok jól teljesítsenek, jól kell érezniük magukat. Persze nem mindegy, hogyan! A játék, a humor rengeteget segít, ezzel együtt meg kell őket tanítanunk a másik tiszteletére, a másokra való odafigyelésre, az együttműködésre is.

A kreativitással kapcsolatban előkerült a bátorság, mely nélkülözhetetlen ahhoz, hogy valami újat hozzunk létre. Ha pedig Barcelonára gondolunk, elsőként említhetjük Antoni Gaudí nevét, aki kortársai között talán a legkreatívabb, legbátrabb építész volt. Nagyon sok egyedi, különleges lakóházat tervezett (az egyik a képen látható Casa Mila, melyen egyetlen egyenes falfelület sem található!), és az ő nevéhez fűződik a jelenleg 138 méter magas La Sagrada Familia (Szent Család-templom – ld. a képen), mely 18 tornyával, mesés üvegablakaival kétségtelenül Gaudí mesterműve. Több, mint 40 éven át dolgozott rajta. „Megrendelőm nem siet!” – mondta, ujját az égre emelve. Halálát követően (1926) tanítványai folytatták az építkezést, melynek munkálatai csaknem 100 éve, még napjainkban is tartanak. Remek példát ad számomra Gaudí. Halálakor e templomnak mindössze csak a negyede készült el. Ám úgy dolgozott, úgy alkotott, hogy a következő nemzedékek folytatták a megkezdett munkát. Kreativitása, bátorsága ösztönzőleg hatott.

Szeretnék én is így hatni. Elindítani valamit a tanítványaimban, együtt dolgozni velük, aztán csodálni, ahogy egyedül mennek tovább az úton.

Gulyásné Aufferberg Noémi tanárnő

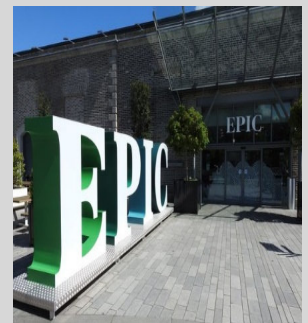
TOVÁBBKÉPZÉS A VIKINGEK FÖLDJÉN

Az Erasmus pályázatnak köszönhetően augusztusban egy kétételes módszertani továbbképzésen vehettem részt Dublinban. A 14 fős csoportunkba ketten Bulgáriából, ketten Spanyolországból, négyen Lengyelországból, egy fő Németországból, egy fő Ausztriából, hárman Olaszországból érkeztek, Magyarországról pedig én egyedül. A képzés során olyan tanítástechnikai ötleteket és módszertani elemeket mutatott meg az oktatónk, illetve mi, a képzésen résztvevők egymásnak, amelyeket be tudunk építeni a pedagógiai munkánkba a kéttannyelvű tanítási órákon.

Egy-egy külföldi továbbképzés során nem csak a módszertani tárházunkat bővítjük, hanem a fogadó ország kultúrájával is jobban megismerkedhetünk. Az órák után délutánonként és esténként felemelő és felüdítő érzés volt ülni a Molly Malone haláruslány szobrának talapzatán és utcazenészek muzsikáját hallgatni, sétálni Írország legrégebbi egyetemének kertjében és közben a végzős diákok ikonikussá vált talár-kalap magasba dobálását figyelni, a Szent Patrik Székesegyház majd ezeréves falai között sétálni, az EPIC Múzeumban átélni az éhínség miatt elvándorolt ír családok szívszorító történetét, a St Stephen's Green 9 hektáron elterülő parkjában a fűben heverészni és figyelni a helyi lakosokat, a Sandymount Beach-en megfigyelni az árapály jelenséget és az Ír-tengerben a lábunkat áztatni, Dalkey-szigeten pedig a karnyújtásnyira heverésző fókákban gyönyörködni, valamint Glendalough gleccser által kivájt völgyében túrázni.

Számtalan csoda hívja az embert az élete során. Én egy ilyen tapasztalhattam meg, Írországot.

Kádárné Varga Szabina tanítónő

SE FAPAPUCS, SE SZÉLMALMOK, SE TULIPÁNOK...

Tantestületi továbbképzés Hollandiában

A pozitív fegyelmelés módszereinek elsajátítása érdekében tantestületünk 10 tagja látogatott el egy holland kisvárosba, ahol két képző segítségével angol nyelven gondolkodtunk együtt.

Az iskolánövéri elvek között elsődleges számunkra, hogy "neveléssel megváltoztatható a világ". Ezzel együtt mind érezzük, hogy egy ügy akkor fontos, ha többen gondolkodunk róla ugyanúgy. Így Kinga nővér meghívására igent mondtunk. Néhányan repülővel, a többség vonattal érkezett a holland fővárosba. Előbb néhány napot töltöttünk Amszterdamban, majd a maroknyi társaság Nijmegenbe utazott, ahol a képzés következett.

Hollandia nagyon sok mindenről híres, mi mégis szakmáznunk mentünk. A gyönyörű parkokat reggel és este csodálhattuk, de mind tudjuk, a tulipánok nem nyár közepén nyílnak, ahogyan a címben megjelölt más holland jelképek sem kaptak jelentőséget ottlétünk során. Ellenben a kollégákkal együtt fedeztük fel a Van Gogh Múzeum szépséges napraforgós képeit, mind megijedjünk párszor a biciklivel száguldozó helyi lakosok láttán, engem egyszer Leo lektorunk húzott el egy kamikáze pilóta elől, valamint néhányan kirándulást tettünk a tengerpartra, ahol képekkel is tudom bizonyítani, hogy együtt fűrödtem (inkább csak térdig lábat áztattam) egy kormoránnal. No jó, a hőmérséklet nem volt túl meleg: én pulóverben, Dulka kolléga pedig bőrdzsekiben és sapkában álldogált a hűvös tengervízben. A madár viszont határozottan élvezte a selymes hullámokat.

A szakmai képzésen két kiváló „mentort” kaptunk, akik igazán komoly programot állítottak össze a néhány napra. Kaptunk egy kb. 40 oldalas néhol kitöltendő munkatankönyvet, valamint számos kiegészítő lapot, amelyek segítségével változatos munkaformákban dolgoztunk. Nem beszélve a fehér tábla sok-sok teleírt papíráról, amiken közös gondolkodásunk eredményei gyűltek össze. Előbb saját emlékeinkből merítettünk: milyen bizta-

tást, bátorítást kaptunk, amikor mi magunk kerültünk nehéz helyzetbe.

Később fogalmakat tisztáztunk: büntetés, jutalmazás, logikus következmény, természetes következmény, megelőzés, megoldás..., majd az agyműködést ismertük meg, hogyan működik stresszhelyzetben. Gyakoroltuk, hogyan lehet egy tanár egyszerre kedves és határozott, és hogyan célszerű kifejezni őszinte bocsánatkérésünket. Olykor szerepbe léptünk: kipróbáltunk helyzeteket gyerekként és tanárként, és közben igyekeztünk felismerni érzéseinket.

Néha „parkolópályára” tettünk egy-egy kérdést vagy problémát és később, nagyobb rálátással visszatértünk a megoldáshoz. Kipróbáltuk a szerepjáték néhány módszerét, hiszen több szemszögből jobban rálátunk a szituációra, és így több lehetőség kínálkozik a megoldásra is.

És ami talán a legfontosabb: a képzés Hollandiában nem ért véget: online formában még egy-egy szeptemberi és októberi délután visszatekintünk a tanult módszerekre és tovább mélyítjük ismereteinket. És persze a gyakorlat a legfontosabb: elméleti tudásunkat a nevelés ügye és diákjaink szolgálatába állítva kamatoztathatjuk óráinkon.

Mészáros Ildikó tanárnő

BALATONFENYVESEN TÁBOROZTUNK

2022. június 7-11. között

A tábor tematikája az egészséges életmód, szociális kompetenciák fejlesztése és a 17 Fenntartható Fejlesztési Cél megismerése köré épült.

Az időjárás is segített abban, hogy ne csupán a Balaton parton sütkérezzünk: majdnem minden nap esett egy kicsit az eső, de szerencsére nem egész nap.

Sikerült egy olyan táborhelyet találni, amely közvetlenül a Balaton partján helyezkedik el, saját stranddal, stégel és vízibiciklikkel. Így, amikor kisütött a nap, és éppen a tábor területén voltunk, akkor kihasználtuk a lehetőséget, és azonnal mentünk fürödni, szörfözni vagy supozni tanulni, kajakozni, vízibiciklizni. Mit csináltunk ezen kívül? Túrátunk:

- Fonyódra gyalog túráztunk el. Fölmentünk a Sipos-hegyi kilátóhoz, és onnan csodáltuk meg a balatoni panorámát.

- Balatonboglárra vonattal utaztunk, majd egy kis városnézés után egy 40 fős vitorlášhajóval szeltük a Balaton vizét. A hajó szélenergiával működött, csak a kikötőbe való navigációhoz vett igénybe motor segítséget.

- A balatonfenyvesi kisvasúttal a Nagyberki lápvidéken jártunk.

Játékos formában ismerkedtünk a 17 Fenntartható Fejlesztési Céllal.

A tábor területén lévő focipályát és egyéb szabadterei sportlehetőségeket kihasználták a fiatalok.

A búcsú táborüzenet az esős idő miatt az ebédlőben rendeztük meg. A résztvevők jóízű nevetésre okot adó kreativitással idézték fel a tábor emlékezetes pillanatait.

Baráti Eszter Kinga nővér

MEGVALÓSULT MAGYARORSZÁG KORMÁNYÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL

2022.

A tábor a EKCP-KP-1-2022/3-000170 azonosítószámú Egyházi közösségi célú programok támogatásával valósul meg.

MEGNÉZTEM, HONNAN ERED AZ ANTIPASSZÁT

– Naplemente az Azori-szigeteken –

Eredetileg még a COVID-járvány előtt egy egyhetes angol nyelvi kurzusra jelentkeztem, melynek úticéljai Észtország, Finnország és Svédország volt. Ezt a programot azonban a világjárvány keresztülhúzta. Az új úticél egy pazar kerékpártúra lett volna: Litvánia, az Orosz exklávé (Kalinyingrádon keresztül) és Lengyelország útiránnyal. Egy Margitsziget jellegű földnyelven kellett volna keresztülbicikliznem egy öblön át. Ezt megíúsította az orosz-ukrán háború. Mivel a pályázatot megnyertük – keresnem kellett egy újabb képzést. Portugália Azori-szigeteire, Európa legnyugatibb pontjára esett a választásom (ahol nem sokkal az utazás előtt földrengés volt).

A kurzust humán szakosoknak hirdették meg – drámapedagógiai programot, kultúr-történeti-történelmi ismereteket és önkifejezést fejlesztő művészeti ágakat kínáltak. Már a képzés címe is megtetszett: *Naplemente az Azori-szigeteken*.

Igen színes társaság vett részt a képzésen. Hét fő érkezett Németországból, négyen Csehországból, 2-2 résztvevő Izlandról, Finnországból és Görögországból, valamint egy spanyol kolléga és én képződtünk a 3 fős portugál csapat (Catarina, Luis és a filozófus Carlos) kezei között.

Kissé bonyolult volt megérkezni Terceira szigetére – három desztináció után, hajnali 2 órakor, nagyjából 24 óra alatt jutottam el Angra de Heroísmo városába. Két átszállás között örültem, hogy magam fedezhettem fel Lisszabonban a folyó és a tenger összefolyását. Csodálatos zene fogadott út közben: a déli melegben ciripeltek a fákon a kabócák.

Szerencsére egy egész szabad nap után az ún. welcome-vacsorával indult a képzés. Egyedül vágtam neki az erőd felfedezésének, valamint megismertem két sziklás tengerpartot a szabadnapon. Sőt, délután véletlenül belebotlottam két cseh kolléganőbe egy kávézóban, akiknek ugyanakkor csippan a telefonjuk az esti találkozói információival...

Még ezen az estén éltem át az egyik legkedvesebb élményt: az egyik szervező, Luis különösen érdeklődött a székely-magyar rovásírás iránt és éjjel 11 órakor kellett róla angolul előadást tartanom koktéllal a kezemben.

A program nagyon színes volt – meglátogattuk a Monte Brasil hegyet, jártunk két barlangban, fényképezkedünk hatalmas kék hortenziákkal, jártunk a régi könyvtár épületében, valamint két erődben is, láttunk egy folklór-estet Faial szigetén, Hortában, jártunk a bálnagyár múzeumban, voltunk bálnalesen az Atlanti-óceánon egy 3. szigeten, Picón és a túra során láttunk levesteknőst két vele szimbiózisban élő hallal, valamint egy-két részletet több bálnából (kinek a fejét, kinek a farkát) és delfineket, amint felvezetik a hajót.

Közben pedig megismertük és rövid előadások formájában megjelentettük a szigetek történetét: a bálnavadászatot, a telepések nehéz életét, a spanyol elnyomás alatti időszakot... Jártunk ősi, kialudt vulkánon és megnéztünk egy "pipálót" is egy temető mellett, megmáztunk egy világítótornyot, és közben pedig csapatot építettünk, barátságokat kötöttünk és sokat nevettünk, beszélgettünk...

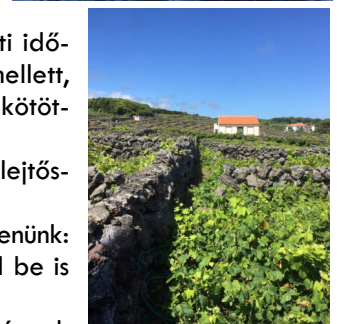
Minden nap jó sokat gyalogoltunk: a rekord 16,9 km volt (hegyes-völgyes, lejtősemelkedős környezetben).

Mindemellett a képzés végén a legmeghatározóbb élményünket formába kellett öntenünk: én a szomszéd Pico sziget azonos nevű felhőbe burkolózó hegyét festettem meg, majd be is kellett mutatnunk az alkotást.

Megismerkedtünk a helyi gasztronómiával: az UNESCO által minősített szőlőültetvények borát és a ginginját (portugál meggylikör) is megízleltük és megkóstoltuk a kézzel készített véres hurkát (miközben a magyar sült vér receptjét megismertettem a már említett Luissal).

A helyi ízek nem idegenek a magyar ízlésnek – léteznek pörköltöz hasonló fogások és sütek is. Megkóstoltuk egy piknik keretein belül minden nemzet jellegzetes ételeit-italait, valamint egy helyi süteményt, a Donna Ameliát.

Csodálatos hét volt, pazar programokkal és nagyszerű kollégákkal. Köszönettel tartozom Gulyás Attila kollégának, akihez mint pályázati referenshez bármikor fordulhattam, hiszen örömmel koordinálta a többször is megváltozott útiterv minden részletét.

Mészáros Ildikó tanárnő

VELÜNK TÖRTÉNT

KERÉKPÁROS NYÁRI TÁBOR - 2022. JÚLIUS 11-15.

Idén került sor a második biciklitúrára, ahol részt vettem. Az első tavaly volt, a Velencei-tavon. Ott még sok minden újdonság volt számomra. A hosszú kilométerek, hogy milyen 80 km-t biciklizni 40 fokban, emelkedőkön. Mindezt viszont kárpótolják azok az emberek, akikkel ezt végigcsináltuk. Olyan személyiségeket ismertem meg, akiknek hatalmas szívük és mindig jókedvük van.

Az idei túrán már más volt a helyzet, tudtam, mi vár rám. Az ötnapos kirándulás első napján eltekertünk Békéscsabára, ahol a szállásunk volt. Ezen a napon felfedeztük a várost, az ottani életet. Második nap a város környékén lévő települések között bolyongtunk, Békésen, Dobozon, és egyéb helyeken jártunk. A szerdai nap a kenutásé volt. A Dánfok és Köröstarcsa közti 20 km-es szakaszt eveztük végig, álló vízen. Mikor megérkeztünk a célhoz, egy kisbusz jött értünk, ami visszavitt minket Békésre, a kezdőhelyre. A harmadik napunk ezzel telt. Csütörtökön ellátogatunk Békés megye egyik legikonikusabb városába, Gyulára. Megnéztük a várat kívül-belül, benéztünk az - egyébként már 182 éves - 100 éves cukrászdába is, majd Szanazugon jót fürödtünk. Az utolsó nap (a szabadkígyósi kastély érintésével) visszafelé vettük az irányt és elhagytuk Békéscsabát, ezzel lezárva a 2022. évi nyári biciklitúrát.

Kristó Petra

A NAGYSZENTMIKLÓSI KÉKIBOLYA NÉPTÁNCGYŰTTES TÁBOROZOTT A BOLDOGASSZONY FORRÁSA LEKGYAKORLATOS HÁZBAN

Ötödik alkalommal szervezett néptánc táborot az együttes, amelynek helyszínéül az idén városunkat választották.

A csapat négy napot töltött településünkön; szálláshelyük a Boldogasszony Forrása Lelegyakorlatos házban volt, próbáikat pedig a Szignum tornatermében tartották. A napi hatórás foglalkozások ideje alatt kalocsai táncokkal és népzenevel ismerkedtek a táncosok, akik új koreográfiákat is elsajátítottak – adta hírül a Temesvári Heti Új Szó július 7-ei beszámolója. A regionális közéleti hetilapban közreadott anyagból kiderül az is, hogy az együttes tagjai nagyon jól érezték magukat Makón, akik a tánctanulás után a Hagymatikum fürdőben frissültek fel. A kezdeményezés a Magyar Máltai Szeretetszolgálat helyi csoportja és a makói önkormányzat támogatásával valósult meg.

Cikk és kép forrása: https://hetiujso.ro/otodik-alkalommal-taborozik-a-nagyszentmiklosi-kekibolya-neptancegyuttes/?fbclid=IwAR2_fJVSMUOmP5F-dUXH6UI7LyFd4mRY7yvbP_dLnTXvJhY6Cfmjxa0khE

BLUEBOT JÁTÉK

Ötödikes irodalom órán a család, otthon és nemzet témakörének bevezetőjét vettük. Az óra utolsó harmadában játékos feladat formájában tekintettük át a rokonságneveket, melyeket a Blue-Bot segítségével összekötöttük a megfelelő jelentésükkel.

Az előkészítésben nagy segítségemre volt az Okostankönyv egyik interaktív feladata, és néhány további rokon kapcsolatot jelentő szóval bővítettem a játékot. A gyerekek nagyon élvezték a munkát, és bátran programozták a kellő lépéseket és fordulatokat, hogy a kis padló robot megtalálja az összetartozó kártyákat. Figyelnem kellett arra, hogy a gyerekek ne csak az eszköz működtetésére összpontosítsanak, hanem a feladat, az ismeretanyag lényegére is figyeljenek.

Gulyás Attila, magyartanár

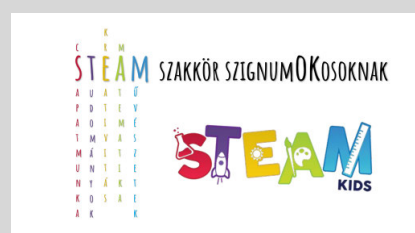
SZERETETTEL TELI TANÉVKEZDÉS

Édes meglepetéssel indult az első tanítási nap: Galgóczi Mária mézeskalácsos lepte meg tantestületünk tagjait. Köszönjük a kedvességét!

STEAM KIDS SZAKKÖR INDUL

Vezeti: Kerekesné Dócs Nikolett tanárnő.
Részletek, jelentkezés: www.szignum.hu

ÚJ TANTÁRGY HETEDIK ÉVFOLYAMON: DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ

Örömmel üdvözöltem a lehetőséget, hogy a már megszűnt *tánc és dráma* tantárgy helyett új, önkifejezést segítő és kreativitást fejlesztő óra jelent meg az órarendben, illetve a nemzeti alaptantervben.

A *dráma és színház* tárgy kettős célt tűz ki az ezt tanító tanár elé.

Egyrészt a heti egy tanóra nem elsősorban elméleti tudást kíván megalapozni, sokkal inkább drámajátékok segítségével a személyes készségek fejlesztését, az átfogó személyiségfejlesztést és a csoportépítést tartja szem előtt. *„A gyakorlatok célja, hogy a diákok közvetlen tapasztalatokra tegyenek szert az együttműködés és a dramatikus feldolgozás területén.”*

Az improvizációs (rögtönzéses) feladatok számos készséget fejlesztenek – és ez végre órai keretben is megjelenik.

Másrészt a Rómeó és Júlia című dráma áll a tananyag középpontjában, újragondolva, interaktív feladatokat kínálva.

„A cél nem csupán Shakespeare klasszikusának minél mélyebb megértése, hanem az érdeklődés felkeltése a színháztörténeti, színházelméleti ismeretek iránt is.”

A tantárgyhoz tartozó tankönyv összeállítói neves szakemberek, számítanak a diákok kreativitására, és természetesen a tanárok leleményességére is, hiszen az improvizációk résztvevőin és a jeleneteket eljátszókon múlik az órák sikeressége.

Öröm számomra az is, hogy az évek óta futó Lázár Ervin Program keretei között a színházlátogatások tovább folytatódnak ebben a tanévben is.

Remélem, hatékony és eredményes készségfejlesztő órákon mélyíthetjük a diákok ön- és társismeretét, valamint élményekkel teli, mosolygós, felrázó órák részesei leszünk.

Mészáros Ildikó magyartanár, drámapedagógus

NEKEM A SZIGNUM...

Amikor visszajövünk a nyári szünetről, számos élmény kavarg bennünk. Az első órákon illik megkérdezni a diákokat, milyen élményekkel, tapasztalatokkal gazdagodtak a nyári hónapok alatt.

Az első órákon mindig boldog gyermekarcokat látunk: a viszontlátás örömét, a baráti kapcsolatok újbóli felfedezését, az intézmény iránti megbecsülést, ami többet jelent a vastag falaknál.

Az első órák a gyerekek élményeiről szólnak a szigorú tanítás és számonkérés helyett. Ezért adódott a téma: ki-nek mit jelent a Szignum? Eredetileg szabadverset kértem, de többen megpróbálkoztak a kötött formával is.

Az alábbiakban néhány elkészült alkotást kínálok – figyeljük meg, mennyi szín, mennyi árnyalat fogalmazódik meg tanítványaink szívében!

Közreadta: Mészáros Ildikó tanárnő

Szilágyi Kenese:

Reggel mikor ébredek
boldogan felkelek,
rolleromat megpörgetem
mert a Szignum vár engem
Ez a hely a tudás fája
ahol a gyerekeket a Jó Isten szeretete várja
Nekem a Szignum a boldogság,
a kék a narancssárga, és a piros színek, érzések kaval-
kádja.
Itt kezdődött az életem, tapasztalat és értelem.
Tudásomat tanáraimnak köszönhetem.

Papós Lara:

Minden fiú, minden lány
A Szignumba betalál.
Kis közösség, kicsi szív
Gyerekeket ide hív.
Vasárnap a templomban
Énekeltünk kánonban.
Hála, béke, szeretet
Pici szívem megremeg.
Ide járok három évig
Magyar ötös lassan érik.

Horváth Boglárka:

Ma iskola.
Holnap a múltam egy darabja
ahol emlékek tombolnak.
Életrajzi adat.
8 év alatt egy forgó színpad,
bemutatjuk minden nap dráma
bár lehetne show tánc...
Ma és itt vagyunk, tanulunk, álmodozunk
füzeteket végtelennek tűnő sorokkal
teleírunk, aztán szünetben összekacsintunk.

Dömösi Kamilla Fehérke:

Itt van újra szeptember
iskolába sajnós mennem kell.
De azért még nem adom fel
sok minden jó dolog is körbeölel.
Hadd soroljak fel párat:
tanárok, órák, társak...
Na és persze az új könyvek illata,
mely akár a jácint vagy orgona.
Az osztályközösség meglehetősen érdekes
de emellett igen értékes.
Lehet, hogy mégsem olyan rossz ez az iskola
de egy biztos:
Itt mindent megtanulok, amit máshol soha.

MEGHÍVÓ TÖRTÉNELMI EMLÉKÜLÉSRE

Szeretettel meghívjuk a Makó-belvárosi Szent István Király Plébániatemplom fölszentelésének 250. évfordulója alkalmából meghirdetett történelmi emlékülésre.

Időpontja: 2022. szeptember 29., csütörtök, 17 óra

Helye: a városháza díszterme

Az ülést megnyitja: Dr. Nagy Jenő világi elnök

Előadások:

Dr. Marjanucz László: A Maros-vidék újjáéledése a török után

Dr. Zombori István: A Csanádi Egyházmegye újjászervezése a török kiűzése után

Gilicze János: Enkl Antal püspök és az új templom építése

Dr. Halmágyi Pál: Amiről a térképek mesélnek

Dr. Zakar Péter: A makói plébánia az 1848/49-es forradalom és szabadságharc időszakában

Bugár-Mészáros Károly: A II. Vatikáni Zsinat utáni liturgikus térrendezés a Szent István Király Plébániatemplomban

Közreműködik a Maros Kvartett.

Az emlékülés alkalmával a jubileumi kötet megvásárolható.

1772-2022

ÜNNEPI HÉT A 250 ÉVES TEMPLOMBAN

A makói Szent István Király Plébániatemplomot 1772-ben szentelték fel; egyházközsége az alkalomra egy jubileumi eseménysorozattal készült.

A 2022. augusztus 20-ai ünnepnapot megelőzően, minden nap egy-egy közösségi eseményre várták az érdeklődőket a szervezők.

A hét nyitánya 2022. augusztus 12-én, a jubileumi, XV. Natura Marosmenti Művésztelep zárókiállításának megnyitója volt, amelynek fővédnöke Farkas Éva Erzsébet polgármester, megnyitója Képíró Ágnes művészettörténész volt. A 17 alkotó 45 alkotása különleges térben, a negyedévezredes templom szentélyében kerültek bemutatásra, köztük Brzózka Marek kollégánk művei is.

Augusztus 13-án városi kerékpártúrát szervezett az egyházközség, amely Szent Istvánhoz kapcsolódó és az ünneplő templomhoz kötődő emlékeket keresett fel a városban. A program állomásai érintették a római katolikus temető papi sírjait, a Kálvária kápolnát,

dr. Csepregi Imre prelátszülőházát, a Szent István király lovasszobrot a belvárosban, az egykori Szent János téri kápolna helyét és a Maros-parti kemping Szent István kápolnáját.

Augusztus 14-én Pálfi Zoltán atya a templom kincseit bemutató sétát szervezett, amelynek során számos új vagy kevésbé ismert információt is megosztott a Szent István téri templomról. A résztvevők a program végén egy totón tehették próbára tudásukat és adhattak számot figyelmükről.

Nagyboldogasszony napján a hívek egy kitaró és sportos csoportja ezúttal Szeged-Alsóvárosról Makóra zarándokolt. A 30 km-es útra az alsóvárosi templomnál Kondé Lajos atya bocsátotta egy áldással a kis csapatot, akik énekes-imádságos gyaloglásukat a templomi közösségért ajánlották fel. A nap zárásaként dr. Gruber László makói származású, szentesi plébános mutatott be szentmisét, amelyen közreműködött, majd hangversenyt is adott a Lorem Ipsum Kvartett.

A taizéi szerzetesközösség alapítójának, Roger testvér halálának 17. évfordulóján, augusztus 16-án imaórával emlékezett meg az egyházközség.

Tűz-tér-idő elnevezéssel egy csapatépítő, vidám hangulatú estére várták szerda este az egyházközség tagjait. A plébánia udvarán rendezett tábortúzi programon a jó beszélgetéseké, a vidám éneklésé volt a főszerep a zsíros kenyér vacsorát követően.

„Hűséggel a hitben 1772-2022. Szemelvények a Szent István Király Plébániatemplom 250 évéből” címmel mutatták be augusztus 18-án a Korona Szálló új közösségi terében azt a kötetet, amely az ünneplő épület történetéből íródott. A Szignum volt igazgatója, Szűcs Péter is szerepel a szerzők között.

Augusztus 19-én, pénteken keresztutat végeztek az egyházközség tagjai.

2022. augusztus 20-án, Szent István király ünnepe pedig egyfajta csúcspontot jelentett nem csak a hét, de az egész esztendő eseménysorozatában: az ősi Csanádi Egyházmegye két jelenlegi püspöke, Kiss-Rigó László szeged-csanádi és Pál József Csaba temesvári püspök mutatott be szentmisét a Szent István téri templomban, amelyben a megjelenteket Farkas Éva Erzsébet polgármester üdvözölte, ünnepi beszédet pedig Soltész Miklós államtitkár mondott. Az eseményen Pálfi Zoltán plébános köszöntötte a közösség legidősebb és legfiatalabb tagját is; utóbbi volt tanítványaink másodszülött gyermeke, Varga Vencel.

**GOTTFRIED KATALIN M. HEDVIG NŐVÉR:
BÚCSÚZÁS MAKÓTÓL, AZ EGYHÁZKÖZSÉGTŐL
2022. JÚLIUS 10.**

Kedves Testvérek!

Köszönöm a lehetőséget, hogy szólhatok a plébánia-közösség itt jelen lévő tagjaihoz, ebben a formában. Azért kértem és kaptam szót, mert augusztus 2-án elköltözöm Makóról. Búcsúzásul és köszönetképpen is szánom a következő gondolatokat. Azzal a hittel nézek életem eltelt szakaszára, hogy ...

- * Isten vezetése nyomán lettem a keresztény közösség tagja,
- * részesedtem az Eucharisziában és bér-málkoztam,
- * jutottam el katolikus gimnáziumba még 1979-ben,
- * érlelődött bennem a szerzetesi hivatás,
- * és az előljáróm 28 évvel ezelőtt Makóra helyezett.

Mindezekért hálás vagyok.

Hálás vagyok, hogy Isten szeretetét sokféleképpen meg tapasztalhattam itt a kedves testvérek között.

Az evangéliumban hallottuk a bajba jutott ember és a rajta segítő samaritanus történetét. „Egy samaritanusnak arra vitt az útja..., megpillantotta, megesett rajta a szíve. Odament hozzá..., olajat és bort öntött a sebeire..., elvitte egy vendégfogadóba és gondoskodott róla.” Lk 10, 25-32

Amikor iskolanővér-jelölt voltam, egy alkalommal eljátszottuk ezt a történetet. Ki-ké választhatott magának szerepet. A samaritanus, a rablók, a bajba jutott ember, a teherhordó állat szerepe mellett lehetett vállalni az útmenti kő, fa, az utazó tarisnyája, vagy a tarisnyából előkerülő olaj, bor szerepét is. Akkor, ott én az olaj szerepét vállaltam. A történetben az olaj a seb ápolására, a fájdalom enyhítésére szolgál.

Így, közel 40 év távlatából visszanézve az „olaj” szerepre, azt gondolom, illik rám, nem véletlen, hogy ez jutott akkor, ott nekem. Az egyház életében, a liturgiában, a keresztség, a bér-málás, a betegek szentsége, a papszentelés kiszolgáltatásakor szentelt olajakat használ a pap, püspök. Ezek az olajok jelentést hordoznak, fontosak. A civil életben is többféle olajat használunk, az egyik pl. az az olaj, ami megsegíti, hogy ne csikorogja-

nak az ajtók, jól működjenek a műszerek, gépek, forogjanak a kerekek. Olajozottan menjenek a dolgok.

Az „olaj” szerep azt jelenti számomra, hogy nagyrészt háttérben tevékenykedtem. A tanításban, a cserkészletben, a liturgikus szolgálatokban segíthettem megvalósítani mások ötleteit. Gördülékenyebbé tenni egy-egy rendezvényt. Meghallgatni embereket, valami fájdalmat enyhíteni, hozzájárulni egy gyógyulásához. Nem sikerült minden helyzetben ezzel a szereppel azonosulnom. Olykor szerettem volna kitörni, és valami látványosabbat alkotni. Aztán elkeseredtem, hogy ez nem megy. Amikor viszont sikerült elfogadnom a nekem szánt feladatot, és jó lélekkel megtenni, amit ez kívánt, akkor valódi, mély örömet hozott. Megértel! A makói lét, az eltöltött évek segítségemre voltak ebben a tanulásban. Szent Pál felszólít: „Engesztelődjétek ki Istennel!” (2Kor 5,20) Személyesen érintett/érint ez a felszólítás: Engesztelődjek ki Istennel, engesztelődjek ki önmagammal, életutammal, sorsommal, azzal a küldetéssel, amit kaptam.

Hálás vagyok a testvéreknek, hogy befogadtak, támogattak. Makón élhettem, szolgálhattam, figyelhettem, tanulhattam az élet leckéit. Itt küldött Isten hozzám személyeket, akik jó szavakkal vagy bírálatukkal segítettek, hogy növekedjek és járjam az utat, amelyet Isten nekem szán. Találkozhattam általuk Jézus Krisztus szeretetével. Örültem minden jó szónak, bátorításnak, mosolynak. Tanultam a maroknyi csapattól az összefogást a plébániai események megszervezésében, a közös imákban, éneklésekben, rászorulókat támogatásában, templomunk takarításában, és még sorolhatnám. Így számomra is láthatóvá tették a láthatatlan Isten sokféle arcát, tevékenységét.

Az életemnek egyik jelentős szakasza zárul le azzal, hogy augusztustól a pesti közösségben élek majd. A tapasztalat, ajándékok, az életleckék, amiket itt kaptam, segítségemre lesznek a következő állomáson.

Köszönöm, hogy itt lehettem, Isten áldja Önöket, továbbá áldott növekedést kívánok a makói plébánia és iskola közösségének! Szívemben hordozom Önöket/Benneteket!

M. Hedvig nővér

ESEMÉNYNAPTÁR 2022. szeptember - október		3. h - 7. p	A világ legnagyobb tanórája projekt
23. p	8. évfolyam zárandoklata Szent Gellért ünnepén	4. k	Teremtés ünnepe: Az 1. évfolyam befogadó ünnepsége és az 5. évfolyam felsőssé avatása
30. p	Kutatók éjszakája	6. cs	Október 6-i megemlékezés (rádiós megemlékezés)
Okt.	Pályaválasztást megalapozó kompetenciák vizsgálata digitális mérő- és támogató eszközökkel az Nkt. 80.§ (1a) bekezdése alapján	10. h	A 8. évfolyam bemeneti mérései (okt. 21.-ig tart angol, természettudomány, kompetencia)
	Szakkörök beindítása	15. szo	Extra Work Day: október 31-e helyett
1. szo	Családi nap. Kis Szent Teréz nap		

A 250 ÉVES SZENT ISTVÁN KIRÁLY PLÉBÁNIATEMPLOMBAN MUTATOTT BE LITURGIÁT KOCSIS FÜLÖP

A görögkatolikus érsek-metropolita július 30-án motorral érkezett a makói római katolikus templomhoz, amely ebben az esztendőben emlékezik felszentelésének negyed évezredes jubileumára. A szertartást követően a hívek mellett megáldotta az ünnepségen résztvevő motorosokat és kétkerekű járműveket is.

1772-ben szentelték fel a Szent István téri templomot Makó-Belvároson; az évfordulóra egész esztendőnyi programsorozattal készült az egyházközség. Ennek részeként, egy történelmi jelentőségű eseményre is sor került július utolsó szombatján. Kocsis Fülöp érsek atya mutatott be Liturgiát az ünneplő épületben. A görögkatolikus metropolita a helyi közösségük által szervezett kántortalálkozó zárásaként látogatott a latin testvérekhez, ahová más motorosokkal együtt, maga is kétkerekű járművén érkezett. Tanításában külön figyelmet szentelt Szent Pál megtérésének. – Jézussal való találkozása egészen nyilvánvaló, földrajzilag behatárolható, időben elhelyezhető, fizikailag érzékelhető valósággá lett. Az Isten elhívása teljesen személyes, időben és térben jól is értelmezhető – hangsúlyozta az előjáró, aki gondolatmenetét összekötötte Szent István király személyével. – Egészen megváltoztatta őt az Istennel való kapcsolata. Mert nem a származás vagy a kedvező uralkodási körülmények tesznek valakit szentté, csakis az Isten szeretete. Hívás az Istentől van, aki létre szólított minket és meghívott valamilyen életútra. Feladatunk, hogy ezt az utat megtaláljuk, és járnunk rajta. De csak akkor leljük meg, ha keressük, és csak akkor tudunk haladni rajta, ha Jézussal élő kapcsolatunk van. Mindenkinek van valamilyen hivatása. Csak az találja meg a saját életét és önmagát, aki követi Isten akaratát – hívta fel a figyelmet szentbeszédében Kocsis Fülöp, aki a jubiláló templom számára egy Szent István király ikont ajándékozott.

A Szent Liturgiát követően megáldotta az egybegyűlteket, külön a motorosokat, járműveikkel együtt. Az ünnepség szeretetvendégséggel zárult; a makói görög és római katolikusok testvéri jó kapcsolata pedig tovább erősödött.

TEMPLOMUNK MÁSIK GYÖNGYSZEME – MEGÚJULT A SZENT ANNA OLTÁR IS

A makói Szent István Király templom az idén 250 éves. A jubileumra az egyházközség nem csak lelkiileg készül, hanem a műemlék épület folyamatos korszerűsítésével is. A padozat és a burkolat teljes cseréjét követően, a két mellékoltárt is megújították: a Szent József után most a Szent Anna oltár is eredeti pompájában tündököl.

Több meghatározó és jelentős fejlesztés zajlott az utóbbi időszakban a makói Szent István tér szakrális helyén. Mint arról korábban hírt adtunk, az egyházközség a templom 120 éves padjait újakra cserélte közösségi összefogásnak, minisztériumi és önkormányzati támogatásnak köszönhetően. Ezzel együtt az épület belső tere is korszerűsödött; alapozást, hőszigetelést és terméskő burkolatot kapott, illetve falainak fehér felületeit is újra festették. Modern hangosítási rendszer került kiépítésre, valamint az új műkö lábazat is a hajó teljes hosszában. - Ezek mind fontos eredmények, de a köveknél lényegesebb az a kőszület, amely a közösség megújítását és erősítését, a lelki templom építését célozza – utalt Pálfi Zoltán a templom 2022-ben ünneplendő jubileumára. A plébános elárulta, szeretnének méltón megemlékezni a felszentelés 250 éves évfordulójáról; a jeles alkalomra egy komoly eseménysorozattal, lelki programokkal is készülnek a szervezők.

A folyamat részeként, először az épület József mellékoltárát restaurálták, a munkálatok tavaly ősze fejeződtek be. A műtárgy ünnepélyes megáldására az egyházi év utolsó vasárnapján, november 21-én került sor. A vele szemben lévő, népiesebb stílusú Szent Anna oltár megújítása pedig ezt követően kezdődött és 2022 nyarára készült el. Pálfi Zoltán atya július 31-én szentelte meg a megszépült mellékoltárt; amelyet a Szent Józsefével együtt, a templom két gyöngyszemeként ajánlotta a hívek és a látogatók figyelmébe.

Kiadja: Szignum
Kéttannyelvű Egyházi
Általános Iskola
Makó, Szent István tér 14 - 16.
Telefon: 06 - 62/213-052
e-mail: szignum@szignum.hu
web: www.szignum.hu

Felelős kiadó:
Majorosné Rác Krisztina
Szerkesztő: Szabó Anita
Fotó: Majoros Márton,
Mészáros Ildikó
Tördelés: Hudák Szabolcs
Korrekció: Horváth János

A SZIGNUM „HÁZIÁLLAT” TARTÓ ISKOLA LETT

Iskolánk az Országos Iskolakert-hálózat tagja lett. Ennek köszönhetően különös „háziállatokkal” gyarapodott iskolánk:

Egy olyan „okos-komposztálót” kaptunk, amely bio-humuszt termel, de nem elektromos áram használatával, hanem több száz erre a célra háziasított földigilisza segítségével. A komposztáló edény „okos”, mert

- elnyeli a háztartás körüli – eddig a szemétkosárba ment – hulladék 20-30%-át;
- jóval több mindent lehet beledobni, mint az egyszerű komposztálóba.

Viszont a felelős állattartás nagyobb odafigyelést és összefogást is kíván!

Az állatok itatásáról az iskola gondoskodik. Viszont az etetésben kérjük a segítségeteket: minden otthoni zöldhulladék, zöldség és gyümölcsbőrj jöhet... A további tudnivalókat olvassd el a www.signum.hu oldalon!

Kedves Diákok!

Az idei évben is megszokott módon elindul a rajzsakkör, ahova örömmel várok minden szorgalmas érdeklődőt! A helyszín az új Szent Lukács rajzterem lesz, az időpont pedig minden szerda délután 14:30-16:00 ig.

Szorgalmas rajzos évet kívánok, Marek tanár úr

„A rajzolás mindenfajta ábrázolás lelke és forrása, s minden tudomány gyökere. Aki olyan eredményeket ért el, hogy rajzolni tud, annak azt mondom, hogy a legértékesebb kincs birtokába jutott.” (Michelangelo Buonarroti)

HÍREK

Liu Shaoangról készített szobrot Brzózka Marek

Kollégánknak nem ez az egyetlen alkotása az Olimpiai bajnokok sétányán; korábban Kósz Zoltánt is megörökítette már. A nyáron leleplezett új művét négy hónap alatt készítette el a szegedi szobrászművész, aki modelljéről úgy nyilatkozott, hogy a sportkorcsolyázóban egy szerény, energikus és vidám fiatal tehetséget ismert meg, akivel nagy élmény volt együtt dolgozni. Gratulálunk!

Fotó forrása: delmagyar.hu – Micheller Szilvia

Középfokú nyelvvizsgázóink

Tavaly elballagott diákjaink, Bartha Ágota Flóra (8.a) és Szabó Péter (8.a) sikeres komplex, Puskó Petra Maja (8.a) sikeres szóbeli középfokú ECL nyelvvizsgát tettek. Gratulálunk diákjainknak és felkészítő tanáraiknak, az angol nyelvű munkaközösség pedagógusainak.

SPORT, SPORT, SPORT

Újabb úszó sikerek

A nyár elején, Hódmezővásárhelyen rendezett Úszó Derbyn Gera-Panyor Viola (3.a) eredményesen szerepelt: 200 m háton 2., 200 m gyorsan 3. helyen végzett, 200 m mellén az 5. helyet szerezte meg. Gratulálunk!

FELHÍVÁS KÖZÉPISKOLÁSOKNAK:

KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT A SZIGNUM CSALÁDI NAPON

Várunk önkéntesként a Szignum családi napra állomásvezetőnek vagy *háttérfeladatok ellátására!

Ideje: 2022. október 1. 8:00-13:00

Helyszín: Szignum Iskola, 6900 Makó, Szent István tér 14-16.

*Háttérfeladatokat csak szignumos öregdiákok vállalhatnak (pl. pakolás, regisztráció, büfé...)

Állomásvezetőnek felkészítő megbeszélés: szeptember 21-én, szerdán 15:00-tól

A közösségi szolgálat keretében 4 óra számítható be:

1 óra a felkészítő foglalkozás (szeptember 21. vagy egy pótidőpont) és

3 óra az állomásvezetés vagy *háttérfeladatok ellátása

Résztvételi szándékot egy űrlap kitöltésével lehet jelezni a szignum.hu honlapon szeptember 17-ig!

Információ: barati.eszter@szignum.hu +36 30 8642 322

Kedves Szignumos
Öregdiákok!

Szeretettel várunk benneteket
a Szignum családi napra
állomásvezetőnek vagy
rendezvénysegítőnek!

Ideje: 2022. október 1. 8:00-13:00
(a közösségi szolgálatba becsatolható tevékenység)